

Gang. Ifølge Betænkningen af 3. Marts 1915, Sp. 731, har man her i Folketinget været inde paa at foreslaa en Garantifond for Kontrabogsindskud i Banker paa 15 pCt. af Indskuddene, og der var tillige en Bestemmelse om, at Kontrabogsindskud i Banker kun maatte anvendes paa samme Vilkaar som Sparekasseindskud; det var Meningen gennem en saadan Garantifond indenfor hver enkelt Bank at skabe en større Sikkerhed for de almindelige Sparepenge, der blev indsat i Bankerne. Ja, selv Falbe Hansen var i Landstinget inde paa helt at at forbyde Bankerne at have Sparekasserafdelinger og fremhævede den Gang stærkt, at Bankerne fik for lempelige Vilkaar i Forhold til Sparekasserne.

Men alle de Forsøg, der den Gang blev gjort, førte ikke til noget Resultat; det lykkedes ikke den Gang at drage noget Skel imellem Bankers og Sparekassers Ret til at modtage almindelige Sparekasseindlaan, og ser man nu paa Udviklingen, skal jeg ikke nægte, at naar man ønsker den billigst mulige Omsætning af vore Pengemidler, havde det nok været ønskeligt, om Udviklingen var gaaet noget anderledes, end Tilfældet har vist sig at være.

Vi ser nemlig, at i Aaret 1900 havde Bankerne en Indlaanskapital paa 294 Mill. Kr. og Sparekasserne 579 Mill., Bankerne havde altsaa den Gang i Indlaan kun 51 pCt. af det Beløb, Sparekasserne havde. Men gaar vi frem i Tiden, vil vi se, at allerede saa tidligt som i 1907 stod det omtrent lige; da var Bankernes Indlaan 677 Mill. og Sparekassernes 717 Mill. Kr. Kommer vi til 1910, er Bankerne kommet forrest, idet de havde 775 Mill. mod 767 Mill. Kr. Indlaan i Sparekasserne, og derefter foregaar Stigningen for Bankerne meget stærkt under Krigstiden; jeg skal nævne Tallene: Bankerne havde i 1914: 987 Mill., 1915: 1 324 Mill., 1916: 2 018 Mill., 1917: 2 441 Mill., 1918: 3 700 Mill., 1919: 4 074 Mill., og endelig kulminerede det i 1920 med en Indlaanskapital paa 4 267 Mill. Kr. i Bankerne. Paa samme Tid foregik Stigningen i Sparekasserne mere jævnt; i 1914 var Indlaanene 858 Mill. Kr. for derefter i de følgende Aar at stige til 894 Mill. Kr., 981 Mill., 1 109 Mill., 1 253 Mill., 1 452 Mill. og 1 459 Mill. Kr.

Det vil altsaa sige, i 1920 udgjorde Indlaanskapitalen i Sparekasserne kun 34,2 pCt. af Indlaanene i vore Banker, medens der 20 Aar tidligere stod dobbelt saa meget i Sparekasserne som i Bankerne. Der er imidlertid siden 1920 sket en Forandring i saa Henseende. Bankudlaanene er af forskellige Grunde, baade fordi der findes færre

Midler, men ogsaa af Mangel paa Tillid til Bankvæsenet, gaaet ned til i 1921 3 873 Mill., i 1922 3 490 Mill., i 1923 3 128 Mill. Kr., medens Indlaanene i Sparekasserne er steget til 1 785 Mill. Kr. i 1923. Man vil af disse Tal se, hvorledes Udviklingen har været. Man vil se, at Sparekasseindlaanene kun er blevet ca. 2½ Gang saa store i de 20 Aar fra 1900 til 1920, medens Bankindlaanene er blevet ca. 15 Gange saa store i det samme Tidsrum. Jeg mener nu, at den Forskydning, der er foregaaet siden 1920, er heldig, naar man ønsker den billigst mulige Pengeomsætning. Det forekommer mig, at den Risikopræmie, der gives i Bankerne, er for stor, naar det drejer sig om almindelige Sparemidler.

Jeg maa maaske nævne et Par Tal med Hensyn til Omkostningerne i Bankerne. Det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen har for øvrigt været lidt inde derpaa for et enkelt Aars Vedkommende; jeg tager de tre sidste Aar, 1921, 1922 og 1923. Man vil se, at Bankerne i disse 3 Aar i Gennemsnit har haft en Indlaanskapital paa 3 437 Mill. Kr., og de har udbetalt i Renter 509 Mill. Kr., deres Omkostninger har været 141,4 Mill. Kr., til Afskrivninger er der anvendt 416 Mill. Kr., og i Overskud er der udbetalt 98,3 Mill. Kr., i alt en Udgift af 1 165 Mill. Kr. i de 3 Aar. Selv om vi nu lægger 5 pCt. af Aktiekapitalen til de udbetalte Renter, kommer vi alligevel ikke op paa mere end 569 Mill. Kr. i Rente af Indlaanskapital og Aktiekapital af en samlet Udgift alt i alt paa 1 165 Mill. Kr. Jeg erkender naturligvis, at disse Tal ikke kan tages som almindelig Norm, fordi vi netop i disse tre Aar har haft alle de store Banksammenbrud og de som Følge deraf foretagne Afskrivninger, men jeg har ikke kunnet finde en Statistik for Tiden længere tilbage og har derfor maattet holde mig til disse Aar.

Ser vi paa Sparekasserne, har de i Gennemsnit haft i Indlaan 1 532 Mill. Kr. og udbetalt i Renter 194 Mill. Kr.; de har kun haft en Omkostningskonto paa 26,3 Mill. Kr., og de har et Overskud paa 19,4 Mill. Kr., der i det væsentligste tilfalder Sparerne. Samtlige vore Kreditforeninger har i de samme tre Aar haft en gennemsnitlig Obligationsskapital paa 2 548 Mill. Kr. og en Omkostningskonto paa 20,1 Mill. Kr. Jeg erkender naturligvis, at man ikke fuldt kan sammenligne disse tre Virksomheder; der er stor Forskel i deres Art og Virkemaade, og det er Tal, som gælder for de tre sidste Aar, hvor vi har haft 30—40 Banksammenbrud. Men jeg mener alligevel, at selv om man nøjes med at tage selve Omkostnings-